

Verdonk

binding heeft. Ik doelde ook op het door ons gehanteerde vestigingsalternatief, op basis waarvan bijvoorbeeld mensen uit Tsjetsjenië terug kunnen keren naar de Russische Federatie.

Wij hebben geen MoU met Nigeria, maar wel bepaalde afspraken. Ieder land is verplicht zijn eigen onderdanen terug te nemen. Wij presenteren aan de Nigeriaanse ambassade Nigerianen en mensen van wie wij denken dat zij uit Nigeria komen. De Nigeriaanse overheid neemt dan haar verantwoordelijkheid om die mensen terug te nemen.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ga ervan uit dat Nederland de verantwoordelijkheid neemt om mensen terug te sturen naar het land waar zij vandaan komen, waar ze een netwerk hebben en waar zij een overlevingskans hebben. Ik hoor de minister nu zeggen dat men dat allemaal niet zo nauw neemt en dat er inmiddels andere afspraken over gemaakt zijn. Ik wil haar vragen of het werkelijk zo is dat zij mensen van wie zij niet zeker weet dat zij uit Nigeria komen, toch naar dat land terugstuurt. Is het zo dat mensen die wellicht uit Sierra Leone of een ander Afrikaans land komen, door Nederland naar Nigeria terug worden gestuurd met het idee dat dit ook wel een veilig derde land is?

Minister **Verdonk**: Voorzitter. Zo ligt het niet. Ik neem aan dat mevrouw Vos hierbij doelt op de casus die gepresenteerd is in het televisieprogramma. Ik zal die even toelichten. De casus ging over mevrouw B. Zij heeft in eerste instantie verklaard in het bezit te zijn van de Sierraleonese nationaliteit. Zij is dan ook gepresenteerd bij de Sierraleonese vertegenwoordiging. Zij had geen documenten en zij heeft daar enkele woorden gezegd. Deze ambassade heeft na de presentatie schriftelijk verklaard dat mevrouw niet in het bezit is van de Sierraleonese nationaliteit. Toen is mevrouw gepresenteerd bij de Nigeriaanse ambassade, omdat men dacht dat zij daar vandaan zou komen. Na die presentatie is door de Nigeriaanse vertegenwoordiging vastgesteld dat mevrouw inderdaad de Nigeriaanse nationaliteit heeft. Toen is aan mevrouw een laissez-passer afgegeven. Met dit vervangend reisdocument kon mevrouw toen verwijderd worden naar Nigeria.

Bij terugkeer in Nigeria is zij ook geaccepteerd door de Nigeriaanse immigratieautoriteiten. Later bleken er toch twijfels te zijn omtrent naar nationaliteit. Toen is door de Nigeriaanse autoriteiten mevrouw gepresenteerd bij de Sierraleonese vertegenwoordiging in Nigeria. Daar werd vastgesteld dat mevrouw in het bezit was van de Sierraleonese nationaliteit. Met de lokale autoriteiten in Nigeria is vervolgens meteen naar een oplossing gezocht. Aan mevrouw is aangeboden om op vrijwillige basis, op kosten van Nederland, door te reizen naar Sierra Leone, maar dat wilde mevrouw niet. Toen is mevrouw teruggehaald naar Nederland. Op dit moment zit zij in vreemdelingenbewaring, in afwachting van haar terugkeer naar Sierra Leone. Hiermee heb ik een helder antwoord gegeven over hoe die procedure gaat. Als die mevrouw in het begin bij de Sierraleonese ambassade duidelijk had gemaakt wie zij was, was duidelijk geweest dat zij een onderdaan was van Sierra Leone en dan had zij terug gekund naar Sierra Leone.

De heer **Klaas de Vries** (PvdA): Krijgt de Nigeriaanse regering een vergoeding voor elke asielzoeker die zij terugneemt?

Minister **Verdonk**: Bij mijn weten niet.

De heer **Klaas de Vries** (PvdA): Mocht u nog tot nader inzicht komen, dan vernemen wij dat, neem ik aan.

Minister **Verdonk**: Natuurlijk.

De heer **Nawijn** (LPF): Ik heb het betoog van de minister gehoord. Dat was op zichzelf een goed betoog. Ik denk dat voorop moet staan dat uitzetten een heel moeilijke zaak is. Op zichzelf is er volgens mij niets op tegen dat iemand die wordt afgewezen of illegaal is, met een bepaalde procedure naar een bepaald land gaat. Dat mag ook een ander land zijn. Ik vind alleen dat dit soort praktijken in de openbaarheid moeten komen en dat de minister in de Kamer moet toegeven dat er afspraken zijn dat mensen die naar een ander land worden teruggestuurd, doorgestuurd kunnen worden. Uitzetten is een uitermate moeilijke zaak, vooral bij mensen die geen documenten meer hebben.

Laten wij de praktijk van uitzetten ondersteunen, maar laten wij dat in alle openheid doen. Ik denk dat dit voor iedereen veel duidelijker is. Is de minister dat met mij eens?

Minister **Verdonk**: Ik ben het geheel eens met de heer Nawijn.

De heer **De Wit** (SP): De minister heeft gezegd dat er geen sprake is van een terugnameovereenkomst of een memorandum of understanding. Daarna zei de minister dat er wel afspraken zijn gemaakt. In de uitzending was nadrukkelijk sprake van het verstrekken van ontwikkelingsgelden door Nederland aan Nigeria. Een van de afspraken, toezeggingen of verplichtingen die daar tegenover staan, is dat Nigeria uitgeprocedeerde asielzoekers makkelijker opneemt. Als die twee eerdere afspraken niet bestaan, zijn er dan wellicht afspraken gemaakt door ontwikkelingssamenwerking, zodat er wel degelijk sprake is van een overeenkomst, maar van een andersoortige overeenkomst dan waar de minister nu op doelt?

Minister **Verdonk**: Mij is niets bekend over deze afspraken. Dat laat onverlet dat ik vind dat wij langzamerhand toe moeten naar een wat hechtere relatie tussen ontwikkelingssamenwerking en migratie, bijvoorbeeld terugkeer.

Regeling van werkzaamheden

□

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Kant.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Ik vraag u om het verslag van het algemeen overleg over orgaan-donatie op de plenaire agenda te zetten. Dat heeft geen haast. Sterker nog, door verschillende fracties is mij gevraagd om er nog enkele weken mee te wachten.

De **voorzitter**: Dit wordt op een later tijdstip toegevoegd aan de agenda.

Het woord is aan mevrouw Albayrak.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Voorzitter. In het afgelopen weekend heeft de Federatie Opvang een noodbrief naar minister Donner gestuurd, waarin melding wordt

Voorzitter

gedaan van een honderdtal vrouwen die acuut worden bedreigd met doding door familieleden. Volgende week is op de agenda van de Kamer een debat gepland over eerwraak. Dat debat zal plaatsvinden met de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie. Dat is goed, want er zit inderdaad een preventiekant aan alles wat met eerwraak te maken heeft. Via dit kanaal wil ik echter vooral de minister van Justitie vragen om een brief waarin hij zijn reactie geeft op de brief van de Federatie Opvang, met name op het punt van het vervolgen en berechten van bedreigers. Daarbij gaat het dus niet om mensen die al een strafbaar feit hebben gepleegd, maar om mensen die vrouwen bedreigen met eerwraak, moord et cetera. Daarnaast zou ik de minister graag willen verzoeken om in te gaan op de bedreiging van de vrouwen waarvan in de brief van de Federatie Opvang concreet melding is gemaakt. Kan hij deze vrouwen, die acuut bedreigd worden, een acute bescherming geven? Dit alles vraag ik ten behoeve van het overleg van volgende week. Die brief zou dus met spoed naar de Kamer moeten komen.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Ik steun het verzoek van mevrouw Albayrak van harte, maar misschien kunnen wij het nog een beetje breder trekken. Ik hoor immers van veel vrouwen dat de politie niet concreet kan ingrijpen. Dat zijn trouwens niet altijd allochtone vrouwen: er zijn ook Nederlandse vrouwen die als echtgenoot of ex-echtgenoot Nederlandse hufters hebben die hen bedreigen. De politie valt onder minister Remkes. Wellicht kunnen wij dus ook de minister van BZK vragen om zijn bijdrage, zodat wij het wat algemener nemen en alles meenemen wat hiermee te maken heeft. Dat betreft dus zowel justitie als politie, zodat wij voor deze vrouwen, die nu echt in een acute noodsituatie verkeren, echt tot concrete oplossingen kunnen komen en tijdens dat AO spijkers met koppen kunnen slaan om deze vrouwen te helpen.

Mevrouw **Albayrak** (PvdA): Daar ga ik volledig mee akkoord. Omdat minister Remkes verantwoordelijkheden heeft die ingeroepen moeten worden om deze vrouwen te beschermen, is het vanzelfsprekend dat ook hij zijn bijdrage aan de brief van het kabinet zal moeten leveren.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Kruijssen.

Mevrouw **Kruijssen** (PvdA): Voorzitter. De PvdA-fractie heeft afgelopen week in het kader van de Leegstandswet een amendement ingediend. In de discussie in de Kamer heeft de minister ons extra informatie toegezegd. Die informatie hebben wij nog niet van haar ontvangen, maar ik begreep dat die informatie in de loop van deze week komt. Ik wil daarom graag het verzoek indienen om de stemmingen over de Leegstandswet uit te stellen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, de stemmingen over de Leegstandswet uit te stellen tot volgende week.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Dijkma.

Mevrouw **Dijkma** (PvdA): Voorzitter. Vorige week vond bij de behandeling van het wetsvoorstel over de Subsidiewet Awir een merkwaardig incident plaats. De woordvoerder van mijn fractie vroeg via de voorzitter van de Kamer ambtelijke bijstand, omdat zij ter voorbereiding van een mogelijk amendement technische expertise nodig had. De staatssecretaris van Financiën weigerde schriftelijk en mondeling de vragen te beantwoorden. Vervolgens weigerde hij om het via de voorzitter gedane verzoek om opheldering en om ambtelijke bijstand te honoreren. U begrijpt natuurlijk dat wij dit niet over onze kant kunnen laten gaan. Daarom verzoek ik het Presidium via de voorzitter met spoed om de opvatting van het Presidium over deze kwestie duidelijk te maken. Wij zouden antwoorden willen hebben op de volgende vragen.

De eerste vraag is: wanneer kunnen Kamerleden rekening houden met en rekenen op ambtelijke bijstand als het gaat om technische bijstand bij de wetsbehandeling op

grond van hun rol als mede-wetgever?

De tweede vraag is: in welke situatie kan ambtelijke bijstand worden afgewezen?

De derde vraag is: hoe beoordeelt het Presidium de weigering van de staatssecretaris van Financiën om het verzoek om ambtelijke bijstand van onze woordvoerder, mevrouw Noorman-den Uyl, te honoreren?

U begrijpt dat mijn fractie op spoedige ambtelijke ondersteuning wacht, omdat de verdere behandeling van het wetsvoorstel, in de goede traditie, uiteraard niet te veel vertraging moet oplopen. Daarmee hangt uiteraard samen dat de stemmingen over het wetsvoorstel nog niet kunnen plaatsvinden. Ik mag ook uit betrouwbare bron melden dat onze woordvoerder vermoedt dat daar nog wel een heropening van de beraadslaging aan voorafgaat.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Het laatste is geen grote verrassing. Dat laat zich raden, dus daar rekenen wij op. Mevrouw Dijkma heeft gezegd dat de staatssecretaris zowel mondeling als schriftelijk de ambtelijke bijstand heeft geweigerd. Het zou ons helpen als wij die brief van de staatssecretaris kunnen ontvangen. Dan weet de rest van de Kamer ook waar het over gaat.

Mevrouw **Dijkma** (PvdA): Ik kan nu een heel verslag voorlezen van wat zich allemaal voor en achter de schermen heeft afgespeeld, maar dat zal ik niet doen. Uiteraard zullen wij aan het verzoek van mevrouw Verburg voldoen. Wat wij hebben, krijgt zij in ieder geval. Als je de schriftelijke vragen leest, kun je al zien dat er op bepaalde vragen geen antwoord komt. In ieder geval via de griffier van de Kamer is mevrouw Noorman meegedeeld dat er geen ambtelijke ondersteuning zou komen. Wij nemen aan dat dit niet alleen een informele, maar ook een formele afwijzing is.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Dat klinkt al weer heel anders dan wat u juist zei. U zei dat de staatssecretaris zowel mondeling als schriftelijk heeft geweigerd om ambtelijke bijstand te verlenen, maar nu neemt u een aantal slagen om de arm. Mevrouw Noorman heeft het via-via te horen gekregen. Ik denk dat het van belang is om helder te krijgen hoe alles is

Voorzitter

gegaan in deze zaak. Ik hecht waarde aan uw toezegging dat wij alles op papier krijgen.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Even voor de goede orde: wij spelen hier geen spelletjes. Als de staatssecretaris van Financiën de gevraagde bijstand had verleend, zou ik niet het podium opgeklimmen zijn. Wat suggereert u nu? Wilt u eigenlijk zeggen dat die bijstand wel verleend zou worden, maar dat wij nu net doen alsof dat niet zo is? Dat is dus niet zo. Die bijstand is niet verleend en daar maken wij een probleem van. Ik vind dat de Kamer recht heeft op ondersteuning bij het maken van een amendement bij een wetsvoorstel. Als die niet verleend wordt, dan hebben wij een probleem. Dat moeten wij met elkaar bespreken. Het verloop der dingen kunt u op papier van ons krijgen. Dat is geen probleem. Mij lijkt dat de staatssecretaris zich hiervoor moet verantwoorden en niet mijn fractie.

Mevrouw **Verburg** (CDA): Het zou mij buitengewoon tegenvallen als de PvdA-fractie, in de persoon van mevrouw Dijksma, een spelletje speelt. Ik wil het spel helder spelen. Daarom willen wij alle stukken overgelegd krijgen, zodat wij ons een oordeel kunnen vormen, net als alle andere fracties in deze Kamer. Dan weten wij hoe wij in de toekomst kunnen opereren. Dit is in het belang van het democratische proces.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Absoluut.

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Voorzitter...

De **voorzitter**: Mevrouw Dijksma heeft namens uw fractie het woord. Ik zal zo een voorstel doen naar aanleiding van het verzoek. Ik stel voor dat wij de discussie nu niet heropenen.

Mevrouw **Noorman-den Uyl** (PvdA): Ik wil alleen kort voorlezen wat zich heeft voorgedaan. Dan gelden de Handelingen als toelichting. Dat bespaart ons het schrijven van een hoop brieven.

De **voorzitter**: Nee, er is een verzoek gedaan en mevrouw Dijksma heeft daar positief op gereageerd. Ik stel voor dat wij zo aan dat verzoek voldoen.

Dan heeft mevrouw Dijksma het Presidium verzocht om dit onderwerp met spoed te behandelen. Het Presidium vergadert in principe pas volgende week woensdag, maar ik zal bevorderen dat het Presidium dit onderwerp spoedig, liefst deze week, bespreekt en de Kamer daarover informeert.

Mevrouw **Dijksma** (PvdA): Hartelijk dank voor uw medewerking.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat de vaste commissie voor Europese Zaken tot haar voorzitter heeft gekozen het lid Van Heteren.

Op verzoek van de PvdA-fractie benoem ik in:

- de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het lid Smeets tot lid in plaats van het lid Kalsbeek en het lid Kalsbeek tot plv. lid in plaats van het lid Kruijssen;
- de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het lid Fierens tot lid in plaats van het lid Dijsselbloem en het lid Dijsselbloem tot plv. lid in plaats van het lid Wolfsen.

Op verzoek van de LPF-fractie benoem ik in de vaste commissie voor Europese Zaken het lid Van den Brink tot plv. lid in plaats van het lid Eerdmans.

Op verzoek van de SP-fractie benoem ik in de commissie voor de Werkwijze der Kamer het lid De Wit tot plv. lid in plaats van het lid Gerkens.

In verband met de herdenking van de zeebeving in Azië schorsen wij de vergadering tot 16.45 uur. Bij aanvang van de vergadering vinden stemmingen plaats.

De vergadering wordt van 15.12 uur tot 16.45 uur geschorst.

Voorzitter: Weisglas

Aan de orde zijn de **stemmingen** over moties, ingediend bij het debat over **dagindeling**, te weten:

- de motie-Tonkens/Stuurman over een landelijk beleidskader dagarrangementen (29769, nr. 5);
- de motie-Tonkens/Stuurman over knellende en innovatie belemmerende regelgeving (29769, nr. 6);
- de motie-Stuurman/Tonkens over een nieuwe kwantitatieve doelstelling met betrekking tot het afsluiten van convenanten (29769, nr. 7).

(Zie vergadering van 18 januari 2005.)

In stemming komt de motie-Tonkens/Stuurman (29769, nr. 5).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Tonkens/Stuurman (29769, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak en D66 voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Stuurman/Tonkens (29769, nr. 7).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdA, de Groep Lazrak en de LPF voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde is de **stemming** over een motie, ingediend bij het debat over **letselschade, te weten**:

- de motie-Wolfsen c.s. over rechterlijke procedures (29800-VI, nr. 102).

(Zie vergadering van 18 januari 2005.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** over moties, ingediend bij het debat over het **prostitutiebeleid**, te weten:

- de motie-Rouvoet c.s. over ontmoediging van het gebruikmaken van diensten van illegale prostituees (25437, nr. 48);
- de motie-Van der Staaij/Rouvoet over tippelzones en de Rotterdamse aanpak (25437, nr. 49);
- de motie-Örgü/Arif over betere opsporing, vervolging en berechting van loverboys (25437, nr. 50).